S 09 1122 01 E

Total Marks – 75 Time – 2 ½ hrs.

N.B. – 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) A) Explain the following concepts. (Any Five) **15**

1) Human Rights
2) Right to Equality
3) Drought
4) Disaster Management
5) Age of Reason
6) Blind Belief
7) Body Language
8) Team Building

OR

B) Discuss in detail on the Foundation Course (Semester – III) project submitted by you.

Q.2) A) What are the forms of Violation of the Human Rights of Scheduled Tribes? **15**

OR

B) Explain in detail the Domestic Violence Act – 2005

Q.3) A) Explain the Physical and Psychological Effects of Disaster. **15**

OR

B) State the Humanitarian Approach to Rehabilitation and Resettlement.

Q.4) A) State the contribution of ' Newton ' and ' Galileo 'toward the growth of science. **15**

OR

B) State the importance of science in everyday life.

Q.5) A) Briefly explain the advantages of oral communication. 15

OR

B) State the physical barriers to communication.

S09112201E

मराठी रूपांतर

एकूण गुण – ७५ वेळ - २ तास ३० मिनिटे

सुचना - १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१) अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.(कोणत्याही पाच) १५

१) मानवी हक्क

२) समतेचा अधिकार

३) अवर्षण

४) आपत्ती व्यवस्थापन

५) तर्कशक्ती युग

६) अंधविश्वास

७) देहबोली

८) संघ बांधणी

किंवा

ब) पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र - ३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर चर्चा करा.

प्र.२) अ) अनुसूचित जमातींच्या मानवी हक्कांचे उल्लंघन कशा प्रकारे केले जाते ते सांगा. १५

किंवा

ब) 'कौटुंबिक हिंसाचार कायदा २००५' सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.३) अ) आपत्तीचे शारीरिक आणि मानसशास्त्रीय परिणाम विशद करा. १५

किंवा

ब) पुनर्वसन आणि पुनर्रचना याविषयी मानवी दृष्टिकोन सांगा.

प्र.४) अ) 'न्यूटन' आणि 'गॅलिलिओ' शास्त्रज्ञांच्या विज्ञानाच्या विकासातील योगदानावर भाष्य करा. १५

किंवा

ब) दैनंदिन जीवनातील विज्ञानाचे महत्त्व सांगा.

प्र.५) अ) मौखिक संज्ञापनाचे फायदे तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा. १५

किंवा

ब) संज्ञापनातील भौतिक अडथळे सांगा.

Note: Attempt **All** questions.
All questions carry **equal** marks.
For **Q.2,Q.3 and Q.4** attempt A and B **OR** C and D

Q.1 A) FILL IN THE BLANKS **08**

1. DGAR stands for…….
2. Infantry Battalion is based on principle ……..
3. 'Vishram main' dono adiyon ke bich ……. ka fasala hota hain.
4. ……. is the smallest fighting unit.
5. ……. founded Indian National Congress.
6. The communication range of Radio set GP-338 Motorola is…….
7. ……..security force has dedicated transport aircraft which is always stationed at Palam airport Delhi.
8. AEC stands for……

Q.1 B STATE TRUE OR FALSE **07**

1 'Drill ki koi bhi harkat savdan position se hi shuru hoti hain, par apane se senior ke saath baat vishram position mein bhi kar sakate hain.'
2 Refined oil is not a natural resource as human create it.
3 'BASS' defines principles of R.T.Procedure, where 'B' stands for Bandwidth.
4 Short service commission is granted through OTA Chennai.
5 Ralwllet act was passed in year 1919.
6 Indian philosophy was developed on Indian soil and not borrowed from anywhere.
7 There are two types of drill in NCC.

Q.2 A) What is National Integration? Give measures to achieve it. **(08)**
Q.2 B) What are the challenges of National Integration? **(07)**

OR

Q.2 C) What is conflict? What are the motives for it? **(08)**
Q.2 D) Define communication. Explain the process of communication. **(07)**

Q.3 A) Explain safety measures during cycling. **(08)**
Q.3 B) Give the list of items which are essential for trekking activity. **(07)**

OR

Q.3 C) Explain 'Unity in Diversity' concept in detail. **(08)**
Q.3 D) Explain how will you conduct yourself during the interview? **(07)**

Q.4 A) Give an organization of Infantry Battalion. **(08)**
Q.4 B) What is waste management? Explain types of waste. **(07)**

OR

Q.4 C) Discuss early life and Coronation Ceremony of Ch.Shivaji Maharaj. **(08)**

Q.4 D) Define curriculum vitae. Give pre-interview preparation. **(07)**

Q.5 Write short notes on.(ANY THREE) **(15)**

1. An Infantry support weapons.
2. NCC song.
3. Kadwar sizing
4. Communication and its types.

All questions carry **equal** marks.
For **Q.2,Q.3 and Q.4** attempt A and B **OR** C and D

Q. 1 A) FILL IN THE BLANKS **08**

1. DGAR का मतलब .....
2. इन्फैंट्री बटालियन .....सिद्धांत पर आधारित है .....
3. 'विश्राम मैं दोनों एड़ियों के बीच ..... का फासला होता हैं.
4. .....सबसे छोटी लड़ाकू इकाई है।
5. .....भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस की स्थापना की।
6. रेडियो सेट जीपी-338 मोटोरोला की संचार रेंज .....
7. ..... सुरक्षा बल के पास समर्पित परिवहन विमान हैं जो हमेशा दिल्ली के पालम हवाई अड्डे पर तैनात रहते हैं।
8. एईसी का मतलब .....

Q. 1 B STATE TRUE OR FALSE **07**

1 'ड्रिल की कोई भी हरकत सावधान पोजीशन से ही शुरू होती हैं, पर अपने से सीनियर के साथ बात विश्राम पोजीशन में भी कर सकते हैं.'

2 रिफाइंड तेल एक प्राकृतिक संसाधन नहीं है क्योंकि मानव इसे बनाता है।

3 'BASS' आरटी प्रक्रिया के सिद्धांतों को परिभाषित करता है, जहां 'बी' बैंडविड्थ के लिए है।

4 ओटीए चेन्नई के माध्यम से शॉर्ट सर्विस कमीशन दिया जाता है।

5 1919 में रॉलेट एक्ट पारित हुआ।

6 भारतीय तत्त्वज्ञान भारतीय धरती पर विकसित हुआ और कहीं से उधार नहीं लिया गया।

7 एनसीसी में ड्रिल के 2 प्रकार हैं।

Q.2 A) राष्ट्रीय एकता क्या है? इसे प्राप्त करने के उपाय बताएं.. **(08)**

Q.2 B) राष्ट्रीय एकता की क्या चुनौतियाँ हैं? **(07)**

OR

Q.2 C) संघर्ष क्या है? इसके क्या मकसद हैं? **(08)**

Q.2 D) संचार को परिभाषित कीजिए। संचार की प्रक्रिया की व्याख्या करें। **(07)**

Q.3 A) साइकिल चलाने के दौरान सुरक्षा के उपाय बताएं। (08)

Q.3 B) ट्रेकिंग गतिविधि के लिए आवश्यक वस्तुओं की सूची दें। (07)

OR

Q.3 C) 'विविधता में एकता' की अवधारणा को विस्तार से समझाइए। (08)

Q.3 D) समझाएं कि साक्षात्कार के दौरान आप स्वयं को कैसे संचालित करेंगे? (07)

Q.4 A) इन्फैन्ट्री बटालियन पर संगठन दीजिए। (08)

Q.4 B) कचरा प्रबंधन क्या है ? कचरे के प्रकार समझाइए। (07)

OR

Q.4 C) शिवाजी महाराज के प्रारंभिक जीवन और राज्याभिषेक समारोह पर चर्चा करें। (08)

Q.4 D) व्यक्तिगत आख्यान को परिभाषित कीजिए। साक्षात्कार पूर्व तैयारी दें। (07)

Q.5 **Write short notes on.(ANY THREE)** (15)

1. इन्फैंट्री सपोर्ट हथियार
2. एनसीसी गान।
3. कदवार साइज़िंग
4. संचार को परिभाषित कीजिए तथा इसके प्रकार बताइए।
5. मॉडेम और इसका महत्व।

****

S1011 2207 E

S.Y.B.A.
History - II
10 | 11 | 2022

Q.P. Code :

Time – 3 Hours Marks – 100

N.B. 1) All question are compulsory.
2) All Question carry equal marks.
3) Figures to the right indicate full marks allotted to the question.

Q.1 Answer any two of the following :

A) Explain the meaning and causes of Renaissance. 10
B) Examine the causes of Geographical Discoveries. 10
C) Examine the causes of the Reformation movement. 10

Q.2 Answer any two of the following :

A) State the causes of American Revolution. 10
B) Assess the main causes of the French Revolution of 1789. 10
C) Descuss the effects of Industrial Revolution. 10

Q.3 Answer any two of the following :

A) Assess the role of Mazzini, Cavour and Garibaldi in the unifications of Italy 10
B) Explain the contribution of Bismark to the Unification of Germany. 10
C) Describe the effects of imperialism on the Asian continent. 10

Q.4) Answer any two of the following :

A) Give any five main causes of World War I. 10
B) Examine the role of Lenin in the October Revolution in Russia. 10
C) State the achievements and failures of the League of Nations. 10

Q.5) Write short notes on any two of the following :

A) Vasco da-Gama and Volumbus 10
B) Bostian Tea Party . 10
C) The role of Joseph Mazzini 10
D) Factors of league of Nations. 10

Q.P. Code : S10112207E

मराठी रुपांतर

वेळ — ३ तास गुण — १००

सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न १) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) पुनरुज्जीवनाचा अर्थ सांगून कारणे स्पष्ट करा. १०

ब) भौगोलिक शोधांच्या कारणांचे परीक्षण करा. १०

क) धर्मसुधारणा चळवळीच्या कारणांचे परीक्षण करा. १०

प्रश्न २) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) अमेरिकन सज्यक्रांतीची कारणे विशद करा. १०

ब) १७८९ फ्रेंच राज्यक्रांतीच्या प्रमुख कारणांचे स्पष्टीकरण करा. १०

क) औद्योगिक राज्यक्रांतीच्या परिणामांची चर्चा करा. १०

प्रश्न ३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) इटालीच्या एकीकरणातील मॅझिनी, कॅव्हुर आणि गॅरीबाल्डीच्या भूमिकेचे मुल्यांकन करा. १०

ब) जर्मनीच्या एकीकरणातील बिस्मार्कचे योगदान सांगा १०

क) साम्राज्यवादाचे आशिया खंडावर झालेल्या परिणामांचे वर्णन करा. १०

प्रश्न ४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) पहिल्या महायुद्धाची कोणतीही पाच कारणे द्या. १०

ब) रशियातील ऑक्टोबर राज्यक्रांतीमधील लेनीनच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. १०

क) राष्ट्रसंघाचे यश आणि अपयश स्पष्ट करा. १०

प्रश्न ५) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

अ) वास्को द गामा आणि कोलंबस १०

ब) बोस्टन— टी— पार्टी १०

क) जोसेफ मॅझिनीची कामगिरी. १०

ड) राष्ट्र संघाचे घटक १०

SYBA. Psy
10/11/2022

S10112208E

Class: SYBA (3hours) Total Marks: 100

N.B. 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q. 1) Attempt any one. 20

1. Define Social Psychology and describe social neuroscience.
2. Define Psychology and elaborate the research methods in social psychology.
3. Define Social Psychology and discuss the history of social psychology.

Q. 2) Write any one. 20

1. What is social Perception and explain Kelley's theory of attribution.
2. Discuss the social Perception and the basic channels of non -verbal communication with an appropriate example.
3. Why do people use deception? Explain the effects of deception on social relations.

Q. 3) Write any one of the following. 20

1. Define Attitude and discuss how are attitudes acquired instrumental conditioning with an appropriate example
2. Explain 'Attitude' and discus how attitudes are changed.
3. Define Attitude and discuss when and why attitudes influence behaviour.

Q. 4) Write any one. 20

1. Discuss the role of proximity, observable characteristics, similarity and mutual liking in interpersonal attraction
2. Discuss the nature of love and the characteristics sought in romantic relationship
3. Evaluate the nature of different family relationships

Q. 5) Write any two 20

1. loneliness: life without close relationship
2. Deception
3. Ego depletion
4. Impression management

S10112208E

मराठी रुपांतर

३ तास एकूण गुण: १००

सूचना : १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. प्रत्येक प्रश्नाला समान गण आहेत

प्र. १) कोणतही एक प्रश्न सोडवा २०
१. सामाजिक मानस शास्त्र म्हणजे काय ? सामाजिक चेताविज्ञान विषद करा
२. सामाजिक मानसशास्त्र म्हणजे काय सांगून संशोधन पद्धती विषद करा
३. सामाजिक मानसशास्त्र म्हणजे काय सांगून सामाजिक मानसशास्त्राच्या इतिहासाची चर्चा करा

प्र. २) कोणतही एक प्रश्न सोडवा २०
१. सामाजिक संवेदन म्हणजे काय सांगून केली यांचा आरोपण सिद्धांत स्पष्ट करा
२. सामाजिक मानसशास्त्र म्हणजे काय सांगून अशाब्दिक संप्रेषणाच्या मुलभूत मार्गावर सोदाहरण चर्चा करा
३. लोक फसवणूक का करतात ? सामाजिक संबंधाव्र फसवणुकीचा होणारा परिणाम विषद करा

प्र. ३) कोणतही एक प्रश्न सोडवा २०
१. अभिवृत्ती म्हणजे काय ते सांगून साधक अभिसंधानातून अभिवृत्ती कशी मिळवली जाते हे सोदाहरण स्पष्ट करा
२. अभिवृत्ती म्हणजे काय ते सांगून अभिवृत्ती कशी बदलली जाते हे स्पष्ट करा ?
३. अभिवृत्ती म्हणजे काय ? अभिवृत्ती स्वभावाला कधी आणि कशी प्रभावित करते

प्र. ४) कोणतही एक प्रश्न सोडवा २०
१. समीपता, दृश्यरुपी वैशिष्ट्ये सारखेपणा व परस्पर आवड यांची आंतर व्यक्ती आकर्षणातील भूमिका स्पष्ट करा
२. प्रेमाचे स्वरूप आणि प्रणायाधीष्टीत नातेसंबंधातील वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
३. विविध कौटुंबिक संबंधाच्या स्वरुपाचे मुल्यांकन करा

प्र. ५) कोणतही दोन प्रश्न सोडवा २०
१. एकटेपणा : घनिष्ट नातेसंबंधाविना आयुष्य
२. प्रयुक्त अनभिज्ञता
३. छाप निर्मिती व्यवस्थापन
४.

SYBA. HIS
11/11/2022

S11112216E

Time – 3 Hours Marks – 100

N.B. 1) All questions are compulsory.
2) All Question carry equal marks.
3) Figures to the right indicate full marks allotted to the question.

Q.1 Attempt any two of the following.

A) Describe the various archaeological sources of ancient Indian History. 10
B) Assess the importance of Literary Sources for the study of Ancient Indian History. 10
C) Discuss the various types of Greek sources. 10

Q.2 Attempt any two of the following.

A) Explain the socio-economic life of the Harappa people. 10
B) Evaluate the social and religious condition in Indus valley civilization. 10
C) Describe the civic amenities in Harappan town planning 10

Q.3 Attempt any two of the following.

A) Trace the evolution of the Aryans from nomadic to setteled way of life (Janapadas) 10
B) Describe the various types of marriages during the Vedic age. 10
C) Explain the religious beliefs of Aryans with special reference to ceremonies and sacrifices 10

Q.4 Attempt any two of the following.

A) Explain the nature of republics and monarchies in the 6th century B.C.republics and monarchies in the 6th century BCE. 10
B) Write a detailed note on the four Noble Truths and Eight fold paths as teachin of Buddha. 10
C) Analyze the reasons for the victory of Alexander in India. 10

Q.5 Write short notes on any two of the following.

A) Coins as sources of history. 10
B) Decline of Indus valley civilization. 10
C) Education in Vedic period. 10
D) Ashtangamarga in Buddhism. 10

Q.P. Code :

मराठी रुपांतर

वेळ — ३ तास गुण — १००

सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या विविध पुरातत्वीय साधनांचे वर्णन करा. १०

ब) प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या अभ्यासासाठी वाङ्मयीन साधनांचे महत्व सांगा. १०

क) प्रमुख ग्रीक साधनांची चर्चा करा. १०

प्र. २) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) हडप्पाकालीन लोकांचे सामाजिक व आर्थिक जीवन स्पष्ट करा. १०

ब) सिंधू संस्कृतीतील सामाजिक व धार्मिक परस्थीतीचे मूल्यमापन करा. १०

क) हडप्पा शहर व्यवस्थापनातील नागरी सुविधांचे वर्णन करा. १०

प्र. ३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) आर्यांचा भटके ते स्थिर जीवन (जनपद) अशा उत्क्रांतीचा मागोवा घ्या. १०

ब) वैदिक काळातील विविध विवाह प्रकाराचे वर्णन करा. १०

क) आर्यांचे यज्ञ आणि विधी यांच्या संदर्भाने धार्मिक श्रध्दा स्पष्ट करा. १०

प्र. ४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) इ.स.पूर्व ६ व्या शतकातील गणतंत्र आणि राजेशाहीचे स्वरुप स्पष्ट करा. १०

ब) बुध्दाची शिकवण म्हणून चार आर्य सत्य आणि अष्टांगमार्ग यावर सविस्तर टिपण लिहा. १०

क) अलेक्झांडरच्या भारतातील विजयाची कारणे विशद करा. १०

प्र. ५) खालील पैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

अ) नाणे — इतिहासाचे एक साधन १०

ब) सिंधू संस्कृतिचा अस्त १०

क) वैदिक काळातील शिक्षण. १०

ड) बौध्द धर्मातील अष्टांग मार्ग १०

SYBA. BY
11/11/2022

3 hours

S1111221-7E

Total Marks: 100

I. Write any one of the following. **20**

1.) Define lifespan development and scope of the field.
2.) Explain the basic influences in development.
3.) Explain physical and cognitive development in Adolescents.

II.Write any one of the following. **20**

1.) Define identity development in Adolescence.
2.) Explain Erick Ericksons stages of development.
3.) Explain Marcia's approach to identity development.

III.Write any one of the following. **20**

1.) Explain physical development with respect to fitness and health.
2.) Define stress and effects of stress.
3.) Explain cognitive development.

IV.Write any one of the following. **20**

1.) Explain how relationships are forged.
2.) Explain the course of relationships
3.) Explain how an individual chooses a work / career.

V. Define. **20**

1. Motivation
2. Eating Disorders
3. Piagetian approach towards cognitive development.
4. Gender differences in self-esteem.

3 hours **Total Marks: 100**

१. खालील पैकी कोणतेही एक लिहा 20

१.) आयुर्मान विकास आणि क्षेत्राची व्याप्ती परिभाषित करा.

२.) विकासातील मूलभूत प्रभाव स्पष्ट करा.

३.) पौगंडावस्थेतील शारीरिक आणि संज्ञानात्मक विकास समजावून सांगा.

२. खालील पैकी कोणतेही एक लिहा. 20

१.) पौगंडावस्थेतील ओळख विकास परिभाषित करा.

२.) एरिकएरिक्सन्सच्या विकासाचे टप्पे स्पष्ट करा.

3.) ओळख विकासा साठी मार्सियाचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

३. खालील पैकी कोणतेही एक लिहा. 20

१.) फिटनेस आणि आरोग्याच्या संदर्भात शारीरिक विकासाचे स्पष्टीकरण द्या.

२.) तणाव आणि तणावाचे परिणाम परिभाषित करा.

३.) संज्ञानात्मकविकाससमजावूनसांगा.

४. खालील पैकी कोणतेही एक लिहा. 20

१.) संबंध कसे बनवले जातात ते स्पष्ट करा.

२.) नाते संबंधांचा मार्ग स्पष्ट करा.

३.) एखादी व्यक्ती एखादे काम / करिअर कसे निवडते ते स्पष्ट करा.

५. कोणतीही 2 परिभाषित करा 20

१.) प्रेरणा

२.) खाण्याचे विकार

३.) संज्ञानात्मक विकासाकडे Piagetian दृष्टीकोन

४.) स्वाभिमान मध्ये लिंग फरक

S121112226E

SYBA M. ECO
12/11/2022

Time : 3 Hours **[Total Marks :** 100]

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate marks
3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q. 1 Answer the following questions. (any two) 20

a) Define national income and explain the features of national income.

b) Explain in brief different methods of measurement of national income.

c) Discuss the four-sector model of circular flow of income in an open economy.

Q. 2 Answer the following questions. (any two) 20

a) Explain the Say's law of market.

b) Explain the principle of effective demand.

c) Discuss the various types of investments.

Q. 3 Answer the following questions. (any two) 20

a) Explain the concepts of money stock and money supply.

b) Discuss the factors affecting on velocity of circulation of money.

c) Explain the Keynesian approach to the demand for money.

Q. 4 Answer the following questions. (any two) 20

a) Discuss the functions of commercial banks.

b) Explain the credit creation of commercial banks.

c) Discuss the traditional functions of central bank.

Q. 5 Write short notes. (any two) 20

a) Personal Income and Per Capita Income

b) Objective factors affecting on consumption function

c) RBI's measures of money supply

d) Balance sheet of commercial banks

(मराठी रूपांतर)

वेळ: ३ तास **[एकूण गुण : १००]**

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

3) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

प्रश्न १: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन) २०

अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या करा आणि राष्ट्रीय उत्पन्नाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या विविध पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) खुल्या अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाच्या चक्रीय प्रवाहाच्या चार क्षेत्रीय प्रतिमाणाची चर्चा करा.

प्रश्न २: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन) २०

अ) से चा बाजाराचा नियम सांगा.

ब) प्रभावी मागणीचे तत्व स्पष्ट करा.

क) गुंतवणुकीच्या विविध प्रकाराची चर्चा करा.

प्रश्न ३: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन) २०

अ) पैशाचा साठा आणि पैशाचा पुरवठा या संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) पैशाच्या भ्रमणवेगावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

क) पैशाच्या मागणीसाठी केन्सचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न ४: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन) २०

अ) व्यापारी बँकांच्या कार्यांची चर्चा करा.

ब) व्यापारी बँकांची पतनिर्मिती स्पष्ट करा.

क) मध्यवर्ती बँकेच्या पारंपारिक कार्यांची चर्चा करा.

प्रश्न ५: टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०

अ) वैयक्तिक उत्पन्न आणि दरडोई उत्पन्न

ब) उपभोग फलावर परिणाम करणारे वस्तुनिष्ठ घटक

क) RBI चे पैशाच्या पुरवठ्याचे मापन

ड) व्यापारी बँकांचा ताळेबंद

SYBA
14/11/2022

SK11 2234 E

Time : 3 Hours **[Total Marks : 100]**

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.
3) Draw neat diagrams wherever necessary.
4) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 Answer the following questions. (any two) 20

a) Explain the difference between Public Finance and private Finance.

b) Define market failure and explain its Causes.

C) Explain the meaning of externality and write its characteristics.

Q. 2 Answer the following questions. (any two) 20

a) Explain Dr. Dalton's Principle of Maximum Social Advantage.

b) Explain the classical economists' view on the role of government.

C) What is indirect tax? Explain its pros and cons.

Q. 3 Answer the following questions. (any two) 20

a) State the various canons of public expenditure.

b) Explain the economic causes for the increase in public expenditure.

C) What is public debt? Explain its types.

Q. 4 Answer the following questions. (any two) 20

a) Explain the causes of rising public debt in India.

b) What are the Sources of raising external public debt? Explain.

C) Explain the concept of fiscal federalism.

Q. 5 Write short notes. (any two) 20

a) Equity and efficiency

b) Unbalanced Budget

C) Burden of external debt

d) The recommendations of the 14th Finance Commission.

S14112234E

(मराठी रूपांतर)

वेळ: ३ तास [एकूण गुण : १००]

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) २०

अ) सार्वजनिक वित्त आणि खाजगी वित्त यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) बाजार अपयशाची व्याख्या लिहून कारणे स्पष्ट करा.
क) बाह्यतेचा अर्थ सांगून त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न २: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) २०

अ) डॉ डाल्टन यांचे महत्तम सामाजिक लाभाचे (Principle of Maximum Social Advantage) तत्व स्पष्ट करा.
ब) शासनाच्या भूमिकेबाबत सनातनवादी (Classical) अर्थतज्ञ यांचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
क) अप्रत्यक्ष कर म्हणजे काय? त्याचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.

प्रश्न ३: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) २०

अ) सार्वजनिक खर्चाची विविध तत्वे (Canons) सांगा.
ब) सार्वजनिक खर्चातील वाढीची आर्थिक कारणे स्पष्ट करा.
क) सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न ४: खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) २०

अ) भारतातील सार्वजनिक कर्जाच्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.
ब) बाह्य सार्वजनिक कर्ज उभारण्याचे स्त्रोत/ मार्ग कोणते आहेत? स्पष्ट करा.
क) वित्तीय संघराज्य व्यवस्था ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न ५: टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०

अ) समता आणि कार्यक्षमता
ब) असमतोल अंदाजपत्रक
क) बाह्य कर्जाचा भार
ड) १४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी

S15112241E

SYBA. Hindi
15/11/2022

समय:- ३ घंटे कुल अंक:- १००

सुचना:- सभी प्रश्न छुडाना अनिवार्य है।

प्र.१) **संदर्भसहित व्याख्या स्पष्ट कीजिए।** २०

अ) कहत, नटत, रिझत, खिजत , मिलत, खिलत, लजियात।
भरे भौंने मैं करत हैं , नैननु हीं सब बात॥

अथवा

गुरु हाथौडा हाथ
करती बार-बार प्रहार
सामने तरु मालिका अट्टालिका, प्राकार।
चढ रही थी धूप, गर्मियों के दिन
दिवा का तमतमता रूप।

आ) "तुम यहाँ
इन सैकडों
वानरों- रीछो को लिये,
कैसे चले आये –बताओं ?
भस्म कर दूंगी निमिष में ,
सभी को मैं, एक तीखी दृष्टि से !"

अथवा

" मातु,
हमने किया है अपराध
इस प्रतिबंधित , पवित्र आश्रम में
कर प्रवेश बिना आज्ञा आपकी ,
और जो भी दंड देंगी आप
उसको हम करेंगे हर्ष से स्वीकार।

प्र.२) **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए।** ४०

प) निर्गुण के उपासक संत – कवि कबीरदास जी का परिचय दीजिए।

अथवा

'कोशिश करने वालों की हार नहीं होती '- कविता का संदेश स्पष्ट कीजिए।

फ) 'स्वयंप्रभा ' खण्डकाव्य की नायिका कौन है ? उसके स्वाभाविक – विशेषताओं को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

रामभक्त हनुमान का चरित्र- चित्रण कीजिए।

प्र.३) 'जो बीत गई सो बात गई '- कविता का भावार्थ स्पष्ट कीजिए। २०

अथवा

'स्वयंप्रभा ' के माध्यम से कविने 'पर्यावरण की समस्या ' पर ध्यान- आकृष्ट किया है।- इस तथ्य पर प्रकाश डालिए।

प्र.४) **टिप्पणियाँ लिखिए।** १०

य) 'अपना अहम् नहीं बेचूंगा ' कविता का भावार्थ।

अथवा

संत- कवि तुलसीदास का जीवन – दर्शन।

र) कण्डु ऋषि का आश्रम – वर्णन।

अथवा

स्वयंप्रभा की सखी हेमा।

प्र.५) **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में दीजिए।** १०

१) मीरॉबाई का विवाह किससे हुआ था?

२) 'रहीम दोहावली ' ग्रंथ किसने लिखा था?

३) 'मनुष्यता ' कविता के रचनाकार का नाम बताइए?

४) 'आज सडकों पर लिखे हैं '- यह काव्य का कौनसा प्रकार है?

५) 'उतनी दूर मत ब्याहना बाबा '- कविता के रचयिता कौन है ?

६) 'स्वयंप्रभा ' खण्डकाव्य किसने लिखा है ?

७) 'स्वयंप्रभा ' की प्रिय सखी कौन है ?

८) 'स्वयंप्रभा ' किस भगवान के दर्शन अभिलाषी थी ?

९) अप्सरा मेनका की पुत्री कौन थी ?

१०) 'वानराज ' किसे कहां गया है ?

S151122435E

5YBA. Eng
15/11/2022

Time: 3 hrs Marks: 100

All the questions are compulsory

All the questions carry equal marks.

Q. 1 Write short notes on **any four** of the following : 20

1. Confidante
2. Aside
3. Complex plot in drama
4. Chorus
5. Catharsis
6. Importance of Masks

Q.2 Answer **any one** of the following 20

1. Critically appreciate the character of Oedipus as a tragic hero in "Oedipus Rex" by Sophocles.
2. Justify "Oedipus Rex" by Sophocles as a typical Greek tragedy.

Q.3 Answer **any one** of the following : 20

1. Discuss the dilemma of the priest as the central theme of "Flowers" by GirishKarnad.
2. Comment on how Karnad represents the concept of *dharma* and *kaam in* "Flowers"

Q.4 Write notes on **any two** of the following : 20

1. Teiresias
2. Jocasta as a wife
3. Creon's love for Oedipus
4. The plot of Oedipus

Q.5 Write notes on **any two** of the following : 20

1. Chandravati
2. The chieftain of the village
3. Priest's wife
4. The aptness of the title " Flowers"

SYBA. Marathi
15/11/2022

वेळ ०३ तास S151122242E गुण १००

सूचना -१) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ अ) कादंबरी या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा २०

ब) कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप सविस्तर लिहा.

प्रश्न २ अ) फेसाटी कादंबरीचे परीक्षण लिहा.

किंवा २०

ब) नवनाथच्या शैक्षणिक संघर्षाचा सविस्तर आढावा 'फेसाटी' कादंबरी आधारे लीहा.

प्रश्न ३अ) बकऱ्याची बॉडी या कथासंग्रहाचा सविस्तर वेध घ्या.

किंवा २०

ब) नागरी जीवनाची विविध रूपे 'बकऱ्याची बॉडी' या कथासंग्रहातून कसे साकार ले आहे; ते सादर लिहा.

प्रश्न ४ पुढीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. ४०

१) निवेदन

२) ग्रामीण साहित्य संकल्पना

३) फेसाटी कादंबरीतील स्त्री व्यक्तिरेखा

४) बकऱ्याची बॉडी मधील पोलीस यंत्रणा

५) बकऱ्याची बॉडी मधील भाषाशैली

६) कथा- कादंबरीतील फरक

S161122533E

SYBA. Eng
16/11/2022

Marks – 100 Time- 3 hrs.

All questions are compulsory.
All the questions carry equal marks.

Q.1 Attempt **any four** of the following. 20

1. Symbol
2. Dramatic monologue
3. Imagery
4. Lyric
5. Free verse
6. Epic

Q.2 Critically appreciate Spencer's "Men call you fayer" from Amoretti as a typical Spenserian sonnet. 20

OR

Bring out the allegorical element in "The Road Not Taken" by Robert Frost.

Q.3 Comment on the mood of mystery in 'La Belle Dame sans Merci' by Keats. 20

OR

Discuss the theme of alienation in Alfred Lord Tennyson's 'Ulysses'.

Q.4 Write short notes on **any two** of the following. 20

1. The concept of Time in Shakespeare's sonnet No. 19
2. The Invocation in Paradise Lost by Milton
3. The character of Aengus
4. The imagery in "O Captain! My Captain!"

Q.5 Write short notes on **any two** of the following. 20

1. Central theme of Sarojini Naidu's 'Indian Weavers'
2. Irony in Wole Soyinka's 'To My First White Hairs'
3. The life philosophy in Pablo Neruda's 'You Start Dying Slowly'
4. Use of allegory in Nissim Ezekiel's 'Enterprise'

S16112252E

SYBA Marathi
16/11/2022

वेळ:- ३ तास **एकूण गुण**:- १००

सूचना:- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१)ला मानवी व मानवेतर प्राण्यांची भाषा यांतील साम्यभेद सोदाहरण स्पष्ट करा. २०

किंवा

रोमान याकोबसन यांनी सांगितलेली भाषिक कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.२)रा भाषा, समाज व संस्कृती यांचा परस्परसंबंध विशद करा. २०

किंवा

'प्रमाणभाषा' ही संकल्पना स्पष्ट करून तिची आवश्यकता व वापरक्षेत्रे सविस्तर लिहा.

प्र.३)रा बोलींसमोरील आव्हाने कोणती ते सांगून बोलींच्या जतन –संवर्धनाविषयी सविस्तर मांडणी करा. २०

किंवा

मराठीतील प्रमुख बोलींचे स्वरूपविशेष सविस्तर लिहा .

प्र.४)था **खालीलपैकी <u>कोणत्याही चार</u> टीपा लिहा .** ४०

१) मानवी भाषेची परिवर्तनशीलता

२) भाषेचे सौंदर्यात्म कार्य

३) भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत

४) बोलींविषयीचे गैरसमज

५) बोलीविज्ञान

६) मालवणी बोलीचे वैशिष्ट्ये

S171122662E

SYBA. Geo
17/11/2022

Time: 3 Hrs. **Mark: 100**

N. B. 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks for the question.
3) Draw maps and diagrams wherever necessary.
4) Use of map stencil and simple calculator is allowed.
5) Attach appendixes along with the answer paper.

Q.1. Attempt any two questions from the followings: (20)
i. State the physiographic division of Maharashtra & describe any one of them.
ii. Explain in detail seasons in Maharashtra.
iii. Describe the major rivers in Maharashtra plateau.

Q.2. Attempt any two questions from the followings: (20)
i. Discuss the forest types in Maharashtra.
ii. State the problems associated with soil in Maharashtra and suggest measures on them.
iii. Describe in detail distribution of energy resources in Maharashtra.

Q. 3. Attempt any two questions from the followings: (20)
i. Explain the agricultural regions in Maharashtra.
ii. Give an account of the fisheries in Maharashtra.
iii. Write short notes on:
a. Issues related with livestock resource in Maharashtra
b. Technical problems associated with agriculture

Q.4.Attempt any two questions from the followings: (20)
i. Discuss the industrial regions in Maharashtra.
ii. Explain in detail road transport in Maharashtra.
iii. Describe the factors affecting location of the industries in Maharashtra.

Q.5. A) Mark and name of the following features at the most appropriate location in the outline map of Maharashtra supplied to you. (Refer Appendix I (10)
a) Any two heavy rainfall places
b) Thorny forest and evergreen forest
c) One most manganese rich district and one most mineral oil rich area
d) Satpuda mountain and Sahyadri Mountain.
e) A region of laterite soil and a region of regur soil.

B. Construct the dot map for following data and interpret it. (Refer Appendix II) (10)

Ratnagiri District: Tehsilwise Population, 2011

Sr. No.	Tehsils	Population
1	Mandangad	62,123
2	Dapoli	1,62,627
3	Khed	1,64,723
4	Chiplun	2,23,983
5	Guhagar	1,23,209
6	Ratnagiri	2,43,220
7	Sangameshwar	1,98,343
8	Lanja	1,06,986
9	Rajapur	1,56,129

मराठी रुपांतर

वेळ: ३ तास गुण: १००

सूचना:

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत आणि सर्वांना समान गुण आहेत.

२. उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.

४. नकाशा आराखडा आणि साधे गणक यंत्र (Calculator) वापरण्यास अनुमति आहे.

५. नकाशा परिशिष्ट पाने उत्तर पत्रिकेस जोडा.

प्र. क्र. १ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

i महाराष्ट्राच्या प्राकृतिक रचनेचे विभाग सांगा आणि कोणत्याही एकाचे वर्णन करा.

ii महाराष्ट्रातील ऋतू सविस्तर स्पष्ट करा.

iii महाराष्ट्र पाठरावरील प्रमुख नद्यांचे वर्णन करा.

प्र. क्र. २ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

i महाराष्ट्रातील जंगल प्रकार यावर चर्चा करा.

ii महाराष्ट्रातील मृदेशी संबंधित समस्या सांगा आणि त्यावर उपाय सुचवा.

iii महाराष्ट्रातील ऊर्जा संसाधंन वितरणाचे वर्णन विस्ताराने करा.

प्र. क्र. ३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

i महाराष्ट्रातील कृषी प्रदेश स्पष्ट करा.

ii महाराष्ट्रातील मासेमारीचा वृतांत द्या.

iii टिपा लिहा:

a महाराष्ट्रातील पशुपालन संदर्भातील समस्या

b महाराष्ट्रातील शेतीशी संबंधित तांत्रिक समस्या

प्र. क्र. ४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

i महाराष्ट्रातील औद्योगिक प्रदेश यावर चर्चा करा.

ii महाराष्ट्रातील रस्ते वाहतूक सविस्तर स्पष्ट करा.

iii महाराष्ट्रातील उद्योगधद्यांच्या स्थानावर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करा.

प्र क्र ५ अ तुम्हास पुरविलेल्या महाराष्ट्राच्या नकाशात खालील बाबी योग्य ठिकाणी दाखवा आणि नावे दया (परिशिष्ट पान १ चा संदर्भ घ्या). (१०)

१. कोणतिही दोन अति पर्जन्याची ठिकाणे

२. काटेरी अरण्ये आणि सदाहरित अरण्ये

३. एक मॅंगनिज धातू संपन्न जिल्हा व एक खनिज तेल संपन्न क्षेत्र

४. सातपुडा पर्वत आणि सह्याद्रि पर्वत

५. एक जांभा मृदेचे क्षेत्र व एक रेगुर मृदेचे क्षेत्र

P.T.O.

ब. खालील सांखिकी माहितीच्या आधारे टिंब पद्धतीचा नकाशा तयार करा व त्याचे विस्लेषण करा (परिशिष्ट २ चा संदर्भ घ्या). (१०)

रत्नागिरी जिल्हा: तालुक्यानुसार लोकसंख्या, २०११

अ. क्र.	तालुके	लोकसंख्या
1	मंडनगड	62,123
2	दापोली	1,62,627
3	खेड	1,64,723
4	चिपळूण	2,23,983
5	गुहागर	1,23,209
6	रत्नागिरी	2,43,220
7	संगमेश्वर	1,98,343
8	लांजा	1,06,986
9	राजापूर	1,56,129

---

१. आवश्यक तेथे नकाशे, आराखडे आणि आकृत्या काढा.
२. नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.
३. परिशिष्ट — १; जगाचा नकाशा उत्तर पत्रिकेला जोडा.

18/11/2022

प्र. १. अ. तुम्हाला दिलेल्या जगाच्या नकाशामध्ये खालील घटक दाखवून नावे द्या. **परिशिष्ट — १** १०

i) सर्वाधिक गहू उत्पादक देश
ii) सिंधु संस्कृतीचे उगम स्थान
iii) जगातिल सर्वात मोठे वाळवंट
iv) सर्वाधिक ज्वारी उत्पादक देश
v) जगातिल सर्वात मोठी नदी
vi) ऑस्ट्रेलियातील पर्वत रांग
vii) मध्य अमेरिकेतील एक उष्ण कटिबंधीय देश
viii) सैबेरीयातील पठार
ix) अटलांटिक माहासागरातील मत्स्य क्षेत्र
x) भूमध्य सागराभोवतीचे कृषीचा उगम केंद्र

प्र. १. ब. खालील माहितीच्या आधारे विभाजित वर्तुळ काढा. १०

दक्षिण कोकण सामान्य भूमी उपयोज — २०१८

भूमी उपयोजन	जंगल व्यप्त क्षेत्र	अकृषी जमिन	शेती खाली नसलेली जमिन	पडित जमिन	निव्वळ लागवडी • खालील क्षेत्र
क्षेत्र टक्क्यात	०.२९	२१.०४	६.८	२८.०२	४३.८६

प्र. २. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०

अ. कृषीचा उगम स्पष्ट करा आणि कृषीचे प्रमुख उगमस्थान चर्चा करा.

ब. कृषी भूगोल म्हणजे काय? कृषी भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती सांगा.

क. कृषीचा प्रसार आणि कृषीतील बदल सविस्तर लिहा.

प्र. ३. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०

अ. कृषीवर परिणाम करणारे आर्थिक आणि प्राकृतिक घटक स्पष्ट करा.

ब. सुबक आकृतीच्या सहाय्याने वॉन थ्यूनेन यांचा कृषीभूमी उपयोजन सिध्दांत स्पष्ट करा.

क. कृषीवर परिणाम करणारे राजकिय आणि तांत्रिक घटकांचे वर्णन करा.

प्र. ४. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०

अ. टिपा लिहा : १ पॉलिहाउस २ फळबागशेती

ब. जागतिक अन्नधान्याचे वितरण आणि व्यापार सविस्तर सांगा.

क. व्यापारी कृषीचे प्रकार यावर चर्चा करा.

प्र. ५. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०

अ. कृषी धोरणे आणि कृषी कार्यक्रम यावर चर्चा करा.

ब. जनुकिय अभियांत्रिकी आणि हरित क्रांतीवर सविस्तर टिप लिहा.

5. Use of map stencil is allowed.

4. Attach Appendix –I (world map) to your answer paper.

Q. 1.A) Mark and name the following on the outline map of the world given to you. 10

i) Largest wheat producer in the world

ii) Origin of Indus civilization

iii) World's largest desert

iv) Largest sorghum producer in the world

v) World's longest river

vi) Mountain range in Australia

vii) Any one tropical country in Central America

viii) Siberian plateau

ix) Fish bank in Atlantic Ocean

x) Meditation sea region gene center

Q. 1.B) Construct the pie graph with help of following data. 10

South Konkan General Land Use - 2018

Land use	Forest area	Non Agricultural	Land not under the Agri.	Fellow Land	Net Shown area
Area in %	0.29	21.04	6.8	28.02	43.86

Q. 2. Attempt any two questions from the following. 20

A) Explain the origin of agriculture and discuss the major gene centers of agriculture.

B) What is agriculture geography? State the nature and scope of agricultural geography.

C) Write in detail the diffusion and change in agriculture.

Q.3 Attempt any two questions from the following. 20

A) Explain the Economic and Physical factors influencing agriculture

B) With help of neat diagram explain the agricultural land use model of Von Thunen.

C) Describe the political and technological factor influencing agriculture

Q. 4. Attempt any two questions from the following. 20

A) Write note on : 1) Polyhouse 2) Horticulture

B) State the distribution and trade of major food-grains in the world

C) Discuss the types of commercial agriculture.

Q. 5. Attempt any two questions from the following. 20

A) Discuss agricultural policies and progammes.

S19112267E

SYBA. BC
19/11/2022

Marks-100 Duration-3hrs

All questions are compulsory*

Figures to the right indicate full marks*

Q.1. A. Explain **any five** terms in two to three sentences 10

1. Receiver
2. Socio-cultural barrier
3. Verbal Communication
4. Medium
5. Encoding
6. Gestures
7. Etiquettes

B. Fill in the blanks by choosing appropriate option from the following:- 05

1. _____ is a program which disrupts the normal functioning of your computer systems.
   A. Fungus B. Anti-virus C. Virus D. Bacteria
2. October 17th 2012 is _____ style of writing the date.
   A. Indian B. American C. Chinese D. Japanese
3. Use of very difficult jargons brings about_____ barrier to listening.
   A. Language B. Physical C. Cultural D. Psychological
4. Employee conduct is an integral aspect of_____
   A. Workplace values and ethics B. Discriminations C. Accountability
   D. Harassment
5. CSR means_____
   A. Central Social Responsibility B. Cultural Sector Responsibility
   C. Corporate Social Responsibility D.Corporate Sector Responsibility

C. State whether following statements are true or false:- 05

1. Feedback is necessary in the process of communication.
2. Business communication has emerged as a key concept in corporate and global world.
3. Informal letters are written for personnel correspondence.
4. Etiquettes are not meant to be followed.
5. Body language is one of the examples of non-verbal communication.

Q.2Write short notes on **any four** of the following:- 20

1. Telephone etiquette
2. Need of business communication
3. Business card etiquette
4. Feedback
5. Email etiquette
6. Netiquette

Q.3 Attempt **any two** from the following:- 20

1. Explain in detail verbal communication.
2. Distinguish between verbal and non-verbal communication.
3. What is non-verbal communication? Explain with suitable examples.

Q.4Write **any four** letters from the following:- 20

1. Draft a recommendation letter for your marketing assistant who has given your name as reference in his application for the post of production manager in another company.
2. You are working in Infosys as a senior HR. Draft a letter of appointment for the candidate

whom you have selected as your content writer.

3. You have got admission for MBA in MIT. Draft a letter of resignation to your employer where you are working as an event manager.
4. Write a letter of appreciation to your employee who has worked hard on a project and cracked a deal in favor of your company.
5. You have been selected as a marketing head in Myntra. Draft a letter of job acceptance.

Q.5 A. Draft a letter of application with Resume for the post of a content writer for a reputed YouTube channel. 10

B. Draft a book review on 'The Untold Story of How Haldiram Built a 5000 Crore Empire by Pavitra Kumar. 05

C. Write a paragraph on 'Online education' 05

S19112267E

गुण- 100 कालावधी- ३तास

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत*

उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात*

प्र.१अ दोन ते तीन वाक्यांमध्ये संज्ञा स्पष्ट करा ८ पैकी ५:- १०

1. प्राप्तकर्ता
2. सामाजिक संस्कृतिक अडथळा
3. मौखिक संप्रेषण
4. माध्यम
5. एन्कोडिंग
6. हातवारे
7. शिष्टाचार

ब खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून रिक्त जागा भरा-: ०५

१ _____ हा एक प्रोग्राम आहे जो आपल्या संगणक प्रणालीच्या सामान्य कार्यामध्ये व्यत्यय आणतो.

A. बुरशी B. अँटी व्हायरस-C. व्हायरस D. बॅक्टेरिया

२. १७ ऑक्टोबर २०१२ ही पत्र लेखनाची _____ शैली आहे.

A. भारतीय B. अमेरिकन C. चिनी D. जपानी

३. अतिशय कठीण शब्दांचा वापर ऐकण्यात _____ अडथळा आणतो.

A. भाषा B. शारीरिक C. सांस्कृतिक D. मानसशास्त्रीय

४. कर्मचाऱ्यांचे आचरण हा _____ चा अविभाज्य पैलू आहे

A. कामाच्या ठिकाणी मूल्ये आणि नैतिकता B. भेदभाव C. जबाबदारी D. छळ

५ .CSR म्हणजे _____

A. Central Social Responsibility B. Cultural Sector Responsibility
C. Corporate Social Responsibility D.Corporate Sector Responsibility

क खालील विधानेबरोबर किंवा चूक ते लिहा:- ०५

1. संप्रेषण प्रक्रियेत अभिप्राय आवश्यक आहे.
2. कॉर्पोरेट आणि जागतिक जगामध्ये बिझनेस कम्युनिकेशन ही एक प्रमुख संकल्पना म्हणून उदयास आली आहे.
3. कर्मचाऱ्यांच्या पत्रव्यवहारासाठी अनौपचारिक पत्रे लिहिली जातात.
4. शिष्टाचार पाळायचे नाहीत.
5. शारीरिक हालचाल हे एक अशाब्दिक संज्ञापनाचे उदाहरण आहे.

प्र.२ कोणत्याही चार टिपा लिहा:- २०

1. टेलिफोन शिष्टाचार
2. व्यावसायिक संवादाची गरज

3. व्यवसाय कार्ड शिष्टाचार
4. अभिप्राय
5. ईमेल शिष्टाचार
6. नेटिकेट

प्र. ३ उत्तरे लिहा ३ पैकी ०२:- २०

1. मौखिक संवादाचे तपशीलवार वर्णन करा.
2. शाब्दिक आणि अशाब्दिक संप्रेषणामध्ये फरक करा.
3. अशाब्दिक संप्रेषण म्हणजे काय? योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र. ४. पत्र लिहा ०५ पैकी ०४:- २०

1. तुमच्या विपणन सहाय्यकासाठी शिफारस पत्राचा मसुदा तयार करा ज्याने दुसऱ्या कंपनीत उत्पादन व्यवस्थापकाच्या पदासाठी रेफरी म्हणून तुमचे नाव दिले आहे.
2. तुम्ही इन्फोसिस मध्ये वरिष्ठ एचआर म्हणून काम करत आहात. तुम्ही कंटेंट रायटर म्हणून निवडलेल्या उमेदवाराची निवड झालेल्याचे पत्र तयार करा.
3. तुम्हाला MIT मध्ये MBA साठी प्रवेश मिळाला आहेतुम्ही इव्हेंट मॅनेजर म्हणून काम करत . .असलेल्या तुमच्या नियोक्ताला राजीनाम्याचे पत्र तयार करा
4. तुमच्या कर्मचाऱ्याला कौतुकाचे पत्र लिहा ज्याने एखाद्या प्रकल्पावर कठोर परिश्रम केले आणि तुमच्या कंपनीच्या बाजूने करार केला.
5. तुमची Myntra मध्ये विपणन प्रमुख म्हणून निवड झाली आहे. स्वीकृतीचे पत्र लिहा.

प्र.५ 1. एका प्रतिष्ठित YouTube चॅनेलसाठी सामग्री लेखकाच्या पदासाठी रेझ्युमेसह अर्जाचा मसुदा तयार करा. १०

2.पवित्र कुमार यांच्या 'द अनटोल्ड स्टोरी ऑफ हल्दीराम बिल्ट अ कोटी एम्पायर 5000' या पुस्तकाच्या पुनरावलोकनाचा मसुदा तयार करा. ०५

3. 'ऑनलाइन शिक्षण' या विषयावर इंग्रजीमध्ये परिच्छेद लिहा. ०५

S191122766E

SYBA. Dem
19/11/2022

[Time-3 Hours] [Marks- 100]

NB.1) All questions are compulsory.

2) Figures to right indicate full marks.

Q1 Answer any two of the following. 25

a) What is demography? Explain relationship between demography and other disciplines.

b) Explain the Malthus theory of population.

c) Explain trends in population growth in developed and developing countries.

Q2 Answer any two of the following. 25

a) Explain the features of Indian population.

b) Explain the civil registration system as a source of demographic data in India.

c) Explain the merits and demerits of national sample survey.

Q3 Answer any two of the following. 25

a) What is fertility and mortality? Explain the method of standardized birth rate and standardized death rate.

b) What is crude birth rate and crude death rate? Explain the method of measuring crude birth rate and crude death rate.

c) Explain the Myers index method to rectify the errors in age data.

Q4 Write note on any two of the following. 25

a) Nature of demography.

b) National family health survey-1.

c) Causes of increase birth rate in developing country like India.

*****

S191122 66 E

(मराठी रूपांतर)

वेळ -३ तास गुण-१००

सूचना- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र १ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २५

अ) लोकसंख्या शास्त्र म्हणजे काय? लोकसंख्याशास्त्र आणि इतर विषयांमधील संबंध स्पष्ट करा.

ब) माल्थसचा लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा.

क) विकसित आणि विकसनशील देशांमधील लोकसंख्या वाढीचा कल स्पष्ट करा..

प्र२ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २५

अ) भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) भारतातील लोकसंख्याशास्त्रीय आकडेवारीचा स्रोत म्हणून नागरी नोंदणी प्रणाली स्पष्ट करा.

क) राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षणाचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

प्र३ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २५

अ) प्रजननक्षमता आणि मृत्युदर म्हणजे काय? प्रमाणित जन्मदर आणि प्रमाणित मृत्यू दर मोजण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

ब) ढोबळ जन्म दर आणि ढोबळ मृत्यू दर म्हणजे काय ? ढोबळ जन्म दर आणि ढोबळ मृत्यू दर मापन पद्धती स्पष्ट करा.

क) वय आकडेवारी मधील त्रुटी सुधारण्यासाठी मायर्स इंडेक्सची पद्धत स्पष्ट करा.

प्र४ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीप लिहा. २५

अ) लोकसंख्या शास्त्राचे स्वरूप

ब) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण-१

क) भारतासारख्या विकसनशील देशातील जन्मदर वाढण्याची कारणे

*****

SYBA Acc
19/11/2022

S191122688

Marks: - 100 Time allowed: 3 Hrs.

Instructions: 1. Q. 1 and Q.2 are compulsory.
2. Attempt any FOUR questions from Q. 3 to Q 8.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of simple or scientific calculator is allowed.

Q.1 A **State whether the following statements are true or false. (Any Ten)** 10

a. Goodwill account is a real account.
b. Cash discount appears in the books of accounts.
c. Drawings are made by the proprietor for personal use.
d. Cash sales are entered in cash book.
e. Surplus of income over expenses is profit.
f. Book-keeping and accounting are different things.
g. Every debit has not equal and corresponding credit.
h. Journal is a book of prime entry.
i. Cash Book records transactions are related to receipts and payments of cash.
j. Any entry recorded on both sides of Cash Book is known as contra entry
k. Debit all expenses and losses, Credit all Income and gain is rule of nominal account.
l. Land and Building account is real account.

Q.1 B **Classify the following accounts under the types of Personal, Real and Nominal account. (Any Ten)** 10

a. University of Mumbai A/c
b. Mr. Sanjay's capital A/c
c. Truck A/c
d. Vijay's Drawing A/c
e. Insurance A/c
f. State Bank of India A/c
g. Mobile A/c
h. Repairs A/c
i. Dividend received A/c
j. Printing charges A/c
k. Purchases A/c
l. Furniture A/c

Q.2 Write short notes.(Any four) 20

a. Fixed assets
b. Profit or loss
c. Cash discount
d. Income
e. Loan
f. Nominal A/c

Q.3 Prepare a chart showing Analysis of the following transaction in a tabular form. 15

1. Mr Virat started business with cash ₹ 1, 80,000.
2. Goods purchased for cash ₹ 22,000.
3. Sold goods on credit worth ₹ 18,000 to Mr. Aditya.
4. Cash deposited into Bank of India ₹ 28,000.
5. Interest received ₹ 2,200.
6. Paid advertisement of ₹ 4,000.
7. Withdrew cash from bank ₹ 10,500.
8. Purchased computer for ₹ 35,000 and payment made by cheque.

Q.4 Journalise the following transactions in the books of Arun General Stores for the month of April 2022. 15

1 Arun commenced business with Cash ₹ 3, 50,000.
3 Purchased goods from Siddharth ₹ 1, 20,000 on credit.
5 Paid salary by Cheque ₹ 22,000.
10 Sold goods for ₹ 5,000.
15 Sold Furniture of ₹ 24,500.
18 Received a Cheque of ₹ 2,000 and deposited in bank of India.
21 Cash withdrawn from State Bank of India ₹ 15,000.
30 Discount received ₹ 1,300.

Q.5 Prepare two columns Cash Book of Manasi Traders for the month of January 2022. 15

01 Started business with Cash ₹ 2, 00,000.
04 Cash deposited into Bank of Maharashtra ₹ 55,000.
06 Cash Purchases ₹ 70,000 and payment made by Cheque.
10 Purchased Computer for ₹ 20,000.
15 Sold goods for ₹ 5,000 and received payment by Cheque.
24 Paid Carriage ₹ 1,100.
25 Cash withdrawn for personal use ₹ 11,000.
30 Received Rent by Cheque ₹ 1,200.
31 Loan taken from Federal Bank of ₹ 1,00,000

Prepare Chart showing Analysis of the following transaction in a Tabular form. 15

1. Mr. Kedar started business with cash ₹ 60,000.
2. Deposited cash into Urban Bank ₹ 4,000.
3. Withdrew cash ₹ 13,000 for personal use.
4. Purchased goods on credit from Vaidehi ₹ 7,500.
5. Paid Wages ₹ 1,000.
6. Sold goods to Mohan worth ₹ 2,800 on credit.
7. Sold Land for ₹ 1, 30,000.
8. Received Dividend of ₹ 3,000 with cheque.

Q.7 Journalise the following transactions in the books of Snehal General Stores for the month of March 2022. 15

1 Started business with Cash ₹ 2, 50,000 and Computer ₹ 1, 00,000.

4 Purchased goods from Karishma on credit ₹ 20,000 at 5% trade discount.

10 Sold goods to Sharad ₹ 35,000 and received only ₹ 33,000 with ₹ 2,000 cash discount.

13 Loan taken from State Bank of India ₹ 80,000.

15 Sold old Mobile ₹ 2,000.

18 Paid for electricity bill ₹ 3,500.

20 Received Rent ₹ 15,000 by cheque.

25 Paid for Stationery purchased ₹ 900.

Q.8 Prepare three columns Cash Book of Pallavi Traders for the month of August 2022. 15

01 Cash in Hand ₹ 50,000 and Cash at Bank ₹ 40,000

02 Cash Sales ₹ 11,000 Payment received by Cheque.

10 Cash Purchases ₹7,500.

15 Received commission ₹ 2,500.

20 Deposited into Bank ₹ 3,000.

24 Paid to Parth by Cheque ₹ 1,150 in full settlement of ₹ 1,200

25 Received cash from Shaunak on Account ₹ 8,000 of 2% Cash discount

30 Furniture Purchased for ₹ 22,000